

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
Odsjek politologije – Upravljanje državom

Stranica 1 od 6

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SAVREMENE POLITIČKE TEORIJE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 6
		Ukupan broj sati: 150 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Seminar: 25 Individualni rad studenta za izradu saopštenja i prezentacija uz konsultacije sa predmetnim profesorom ili asistentom, pripremu midterm i završnog ispita: 50	
Odgovorni nastavnik	prof. dr. Nermina Mujagić prof. dr. Asim Mujkić Nastava i vježbe PONEDELJAK 8:00 – 12:00 e-mail: nermina.mujagic@fpn.unsa.ba Konsultacije: Ponedjelja: 14: 00 – 16:00 Utorak: 12: 00 – 15:00		
Saradnik u nastavi			
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti/ce savladaju, pojmove i narative savremenih političkih teorija i njenih najistaknutijih teoričara (Hobbesa, Locke, Spinoze, Rousseau, Marxa, Milla, Berlina, Rawlsa i drugih). Studenti će biti osposobljeni da preko naučnih uvida u njene osnovne modele i prakse kritički sagledavaju procese koji se odvijaju unutar savremenih političkih teorija kao što su teorije racionalnog izbora, teorije starog i novog institucionalizma i druge. Cilj je da se ovlada znanjima koja su neophodna za dalje samostalno istraživanje savremene političke teorije, respektujući njene spoznajne domete i interdisciplinarnost.		
Tematske jedinice:	Predmet i podjela političkih teorija Politička teorija, politička znanost i politika: Korelacije, tipologije i poimanja: Temelji etičko- političkog diskursa moderne političke zajednice: Bodin, Descartes, Ideja društvenog ugovora, revolucionarna realizacija		

	<p>Thomas Hobbes; Baruch Spinoza, John Locke, J. J. Rousseau i G. W. F. Hegel</p> <p>Teorije racionalnog izbora i kritike racionalnog izbora</p> <p>Liberalističke političke teorije: Klasični liberalizam (laissez-faire) i neoliberalizam, Adam Smith, Ludwig Mises, Friedrich Hayek, K. Popper, M. Friedman; Libertarizam: R. Nozick; Reformatorski i progresivistički liberalizam: J. S. Mill, J. Dewey, M. Keynes; Liberalizam – politički, ne metafizički: Teorija pravde J. Rawlsa, Vrijednosni pluralizam I. Berlina;</p> <p>Teorije institucionalizma i kritike</p> <p>Teorije nacije i nacionalizma</p> <p>Socijalističke političke teorije: K. Marx – F. Engels; Marksističke revolucionarne teorije – Lenjin, R. Luxemburg; Zapadni marksizam: A. Gramsci, M. Horkheimer, T. Adorno, J. Habermas, A. Badiou, E. Laclau i C. Mouffe.</p> <p>Savremeni izazovi: Kraj povijesti i 'novi svjetski poredak': F. Fukuyama.</p>
--	--

Ishodi učenja:	<p>Studenti će moći: prepoznati, analizirati i kritički raspravljati o savremenim političkim teorijama. Pristup studiranju predmeta je interdisciplinaran sa primarno filozofskim i politološkim uklonom. Studenti će moći primijeniti stečena znanja o teorijskim perspektivama i u praktičnom razumijevanju savremenih političkih teorija.</p>												
Metode izvođenja nastave:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">1. interaktivna predavanja</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">50%</td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td>2. rad u malim grupama</td> <td style="text-align: right;">30%</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3. aktivnost i diskusija</td> <td style="text-align: right;">20%</td> <td></td> </tr> </table>	1. interaktivna predavanja	50%		2. rad u malim grupama	30%		3. aktivnost i diskusija	20%				
1. interaktivna predavanja	50%												
2. rad u malim grupama	30%												
3. aktivnost i diskusija	20%												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">1. Prisustvo</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">5%</td> <td style="width: 20%; text-align: right;">(5 bodova)</td> </tr> <tr> <td>2. Prezentacije (knjiga iz šire literature)</td> <td style="text-align: right;">25%</td> <td style="text-align: right;">(25 bodova)</td> </tr> <tr> <td>3. Pismena provjera znanja (iz „Političke teorije – Savremene perspektive)</td> <td style="text-align: right;">25%</td> <td style="text-align: right;">(25 bodova)</td> </tr> <tr> <td>4. Završni ispit</td> <td style="text-align: right;">45%</td> <td style="text-align: right;">(45 bodova)</td> </tr> </table> <p>Ispiti: završni, popravni i septemabrski ispitni rok, usmena provjera znanja, open book princip.</p>	1. Prisustvo	5%	(5 bodova)	2. Prezentacije (knjiga iz šire literature)	25%	(25 bodova)	3. Pismena provjera znanja (iz „Političke teorije – Savremene perspektive)	25%	(25 bodova)	4. Završni ispit	45%	(45 bodova)
1. Prisustvo	5%	(5 bodova)											
2. Prezentacije (knjiga iz šire literature)	25%	(25 bodova)											
3. Pismena provjera znanja (iz „Političke teorije – Savremene perspektive)	25%	(25 bodova)											
4. Završni ispit	45%	(45 bodova)											
Literatura:	<p>Obavezna literature:</p> <p>1. Mujkić, A, Mujagić, N, <i>Političke teorije – Savremene perspektive</i> (FPN, UNSA, 2023) <i>manuscript</i></p>												

2. Rols, Džon (1998); *Politički liberalizam*, Filip Višnjić, Beograd.
3. Norman, Beri (2012), *Uvod u modernu političku teoriju*, Službeni glasnik, Beograd.
4. Peri, Marvin (2020), *Intelektualna istorija Evrope*, Clio, Beograd, str. 125-595.

Dodatna literatura za eseje

5. Hobbes, Thomas (2004) *Levijatan*, Jesenski i Turk, Zagreb.
6. Lok, Džon (2002) *Dve rasprave o vladi*, Utopija, Beograd.
7. Spinoza, Baruh de (2013), *Teološko-politički traktat*, Biblioteka Aletheia, Beograd.
8. Ruso, Žan Žak (1993), *Društveni ugovor*, Filip Višnjić, Beograd.
9. Marks, Karl, Engels, Fridrih (2017) *Manifest Komunističke partije*, Mediterran Publishing, Novi Sad.
10. Mill, John Stuart (1988) Izabrani politički spisi (prvi svezak), Informator, dio: *O slobodi*, 109-179
11. Berlin, Isaija, *Četiri ogleđa o slobodi*, dio: "Dva shvatanja slobode"; *Libertas*, Filip Višnjić, Beograd, 200-260
12. Marks, Karl (1976), *Prilog kritici političke ekonomije*, BIGZ, Beograd, 5-13
13. Marks, Karl i Engels, Fridrih (2017), *Manifest komunističke partije*, Mediterran Publishing, Novi Sad.
14. Tadić, Ljubomir ur. (1974), *Rosa Luxemburg: Izabrani spisi*, Zagreb: Naprijed, 271-301.
15. Laclau, Ernesto i Mouffe, Chantal (2014), *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*, Verso, London/New York, 1-79.
16. Fukujama, Frensis (2002), *Kraj istorije i poslednji čovek*, CID, Podgorica.
17. Batler, Džudit (2019), *Ka performativnoj teoriji okupljanja*, Fakultet za medije i komunikacije, Beograd, 97-119.
18. Hardt, Michael i Negri, Antonio (2003) *Imperij*, Akrcin, Zagreb, 14-68.

Šira literatura:

1. Marsh David, Stoker Gerry (2005), *Teorije i metode političke znanosti*, Fakultet političkih znanosti, Politička misao, Zagreb, 43-187
2. Strauss, Leo, Cropsey, Joseph (eds) (1987) *History of Political Philosophy*, University of Chicago Press.
3. Samuel Freeman ed., (2007) *John Rawls Lectures on the History of Political Philosophy* The Belknap Press of Harvard University Press.
4. William R. Schroeder (2005) *Contitental Philosophy. A Critical Approach*, Blackwell Publishing.
5. *The Great Political Theories* (2008), Michael Curtis ed., Harper Perennial, Modern Classics.
6. Miller, David (2003) Blackwellova enciklopedija političke misli, Demetra: Filozofska biblioteka Dimitrija Savića, Zagreb, (str. 477-484)
7. Steiner, Jürg (2015) *Osnovi deliberativne demokratije; empirijsko istraživanje i normativne implikacije*, Sl.Glasnik i FPN, Beograd/Sarajevo. (str. 13-157)
8. Šmit Karl (2001) Pojam političkog, u Norma i odluka: Karl Šmit i njegovi kritičari, Filip Višnjić, Beograd, (str. 1-69)
9. Mouffe, Chantal (2009) *The Democratic Paradox*, Verso, London/New York, (str. 1-36)
10. Podunavac, Milan (2014) Republikanizam: teorija, nasljeđe i principi, CiD i FPN, Beograd, (str. 195-284)
11. Klaus von Beyme, *Suvremene političke teorije*, Stvarnost, Zgb, prema II njem.dop.izd. München 1974.

12. Stepanov, Radivoj (2008); *Uvod u politiku i politički sistem*, Novi Sad: Mediterran Publishing
13. Ravlić, Slaven i Čepo, Dario (2014) *Uvod u političku znanost*, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
14. Hejvud, Endru (2005); *Uvod u političke ideologije*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.

Radna sedmica	Datum/sat	Naziv tematske cjeline	Aktivnosti - prezentacije
1.	26.02.2024. 09:30 – 12.00	Politička teorija kao filozofija, kao pozitivna nauka, kao kritika: Šta je politička teorija? Biheviorističke i empirijsko-analitičke teorije, Klasične i savremene normativne teorije, Dijalektičko-kritičke teorije, Demokratska teorijska perspektiva	
2.	04.03.2024. 10:30 – 12.00	Politička teorija, politička znanost i politika: Korelacije, tipologije i poimanja	
3.	11.03.2024. 09:30 – 12.00	Bihevioralizam i njegovo nasljeđe u savremenim političkim teorijama	
4.	18.03.2024. 09:30 – 12.00	Izvori modernog političkog poretka: Rođenje etičko-političkog diskursa moderne političke zajednice	
5.	25.03.2024. 09:30 – 12.00	Teorije racionalnog izbora; ekonomska teorija demokratije, Daunsova ekonomska teorija, racionalni glasač, paradoks racionalnog glasača, glasač i njegove dužnosti	
6.	01.04.2024. 09:30 – 12.00 ONLINE nastava	Kritike teorije racionalnog izbora; kolektivna racionalnost i paradoks glasanja, populizam i procedura društvenog izbora	

7.	08.04.2024. 09:30 – 12.00	Teorije društvenog ugovora – Kritički pregled: <i>O samoj ideji društvenog ugovora, Thomas Hobbes, Baruch de Spinoza, John Locke, Jean Jacques Rousseau</i>	
8.	15.04.2024. 09:30 – 12.00	Liberalističke političke teorije: <i>Osnovna ideja liberalizma; debata Burke-Paine, Klasični, laissez-faire liberalizam, Adam Smith, Ludwig von Mises, Friedrich Hayek, Libertarizam: Robert Nozick</i>	
9.	22.04.2024. 09:30 – 12.00	Liberalističke političke teorije: <i>Reformatorski i progresivistički liberalizam: John Stewart Mill, John Dewey, John Rawls</i>	
10.	29.04.2024.	Liberalizam u krizi: <i>Kriza liberalizma poslije 2001.: Neoliberalizam – liberalizam: rasprava, Europa i liberalno-demokratska destrukcija, Populistička reakcija i sumrak liberalizma</i>	
11.	06.05.2024. 09:30 – 12.00	Teorije institucionalizma i kritike; <i>tradicionalni institucionalni pristup; uspon 'novog' institucionalizma; normativni, empirijski, historijski, međunarodni, sociologijski i mrežni institucionalizam</i> Prof.dr. Nermina Mujagić	
12.	13.05.2024. 09:30 – 12.00	Teorije nacije i nacionalizma: <i>nacija, organska zajednica, samoopredjeljenje, politika identiteta – patriotizam; liberalni nacionalizam, konzervativni nacionalizam, ekspanzionistički, kolonijalni i postkolonijalni); liberalni internacionalizam - kosmopolizam</i> Prof.dr. Nermina Mujagić	
13.	20.05.2024. 09:30 – 12.00	Socijalističke političke teorije: <i>Klasični socijalizam: Marx i ideja komunizma: Karl Marx i Friedrich Engels, Vladimir I. Lenjin i Rosa Luxemburg, Gyorgy Lukacs, Antonio Gramsci</i>	Provjera znanja (Midterm)

14.	27.05.2024. 09:30 – 12.00 ON-LINE NASTAVA	Socijalističke političke teorije: <i>Noviji akcenti u socijalističkoj političkoj teoriji: Louis Althusser, Alain Badiou, Michael Hardt i Antonio Negri, Ernesto Laclau i Chantal Mouffe – Postmarksistička politička teorija, Umjesto zaključka: K dijalektičkom izmirenju liberalističke i komunističke hipoteze</i>	
15.	03.06.2023. 09:30 – 12.00 ON-LINE NASTAVA	Interpretativne političke teorije (važnost interpretacije, varijante interpretacije, kritike interpretativne teorije)	
ZAVRŠNI ISPITI			